Prima instanță: Judecătoria Chişinău (sediul Centru), judecător: Radu Țurcanu
Dosarul nr. 2a-3856/24 (2-24063472-02-2a-27092024)

D E C I Z I E

30 septembrie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecătorii Roman Pascari și Constantin Roșca

examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de avocatul Cobîșenco Ion în interesele SRL „Aratime Logistic" împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 iulie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de OCN „Prima Finanțare" SRL către SRL „Aratime Logistic", Aramă Alexei și Cigorescu Sergiu cu privire la încasarea datoriei contractuale, precum și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

Argumentele reclamantului:

La 10.06.2024 „Prima Finanțare" SRL a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Aratime Logistic", Aramă Alexei și Cigorescu Sergiu cu privire la încasarea datoriei contractuale, precum și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a indicat că la 27.12.2022, între reclamant Organizația de Creditare Nebancară „SMART CREDIT" SRL, (conform deciziei IP„ Agenția Servicii Publice" din 09.10.2023 a fost schimbată denumirea OCN SMART CREDIT SRL în OCN PRIMA FINANȚARE SRL), având calitatea de Creditor și pârâtul SRL „Aratime Logistic", având calitatea de Beneficiar, a fost încheiat contractul de credit nr. SMA.04.034441.02 din 27.12.2022, privind acordarea unui credit în mărime de 120 000 lei pe o perioada de 58 luni.

Astfel, în baza acestui contract, pârâtul a primit de la Organizație un credit în sumă de 120 000 lei pentru procurarea unui microbus (BUSINESS) și și-a asumat obligația de a-1 rambursa conform graficului de rambursare din p 2.7 al contractului de credit, până la data de 07.12.2027 inclusiv.

Astfel, pârâtului i s-a acordat o perioadă de grație până la 71 zile. Deci, prima rată de achitare a fost pe 07.03.2023. În acest sens, pârâtul s-a obligat de a achita o dobândă la credit în mărime de 26 % anual fixă. Dobânda Anuală Efectivă (DAE) constituie 35,45 %. Creditul a fost transferat pe contul pârâtului la BC MAIB S.A. plătind comisionul unic de acordare de 1,5% în sumă de 1800 lei și comisionul de analiză de 2% în sumă de 2400 lei.

Susține că conform p.2.3 din contract, creditorul va percepe de la pârât comisionul de administrare, în valoare de 0,01% per zi din valoarea totală a creditului, care se percepe conform p.2.7 al contractului de credit până pe 07.07.2024.

Astfel, în cadrul raportului juridic contractual dintre reclamant și pârât, SRL „Aratime Logistic" nu și-a onorat obligațiile contractuale și a admis 120 zile întârzieri de plată.

Referitor la penalitate precizează că penalitatea sau penalizarea – adică penalitatea stabilită conform art.947-953 din Codul civil (Legea nr. 1107/06.06.2002 (în vigoare până la modernizare, în baza Legii nr.133 din 15.11.2018, privind modernizarea Codului Civil și modificarea unor acte legislative)) și prezentului Contract de credit, calculate suplimentar oricărei plăți, inclusiv oricărei dobânzi sau oricărei dobânzi de întârziere, calculate pentru neexecutarea obligației în modul corespunzător, inclusiv pentru neexecutarea la timp a obligației sau pentru determinarea rezilierii anticipate a contractului de credit în legătură cu neexecutarea corespunzătoare a obligațiilor.

Despre scadența contractului și obligația de a rambursa creditul, dobânzile, pârâtul a fost înștiințat în scris, prin somații și telefonic, vizite la sediul și domiciliul pârâților. Anexat la cerere sunt somațiile din 11.03.2024 și avizul de recepție semnat, somațiile din 02.04.2024 semnată de administrator.

De asemenea, au fost înștiințați despre datoria formată și fidejusorii acestuia, care conform punctului 3.1 din contractul de credit, au garantat prin semnătură rambursarea creditului, plata dobânzii.

Susține că potrivit punctului 5.1 „C" din contract, în cazul în care beneficiarul nu respectă graficul de rambursare a creditului și dobînzii din punctul 2.7 al contractului, organizația are dreptul de a opri sau suspenda acordarea creditului și sau rambursarea imediată a creditului de la beneficiar, garanții acestuia sau succesorii lor. Necătînd la aceasta, pârâtul și copârâții nu și-au onorat obligațiile contractuale.

Solicită a încasa în mod solidar de la SRL „Aratime Logistic", Aramă Alexei și Cigorescu Sergiu, în favoarea OCN „PRIMA FINANȚARE„ SRL a sumei de 119 646 06 lei.

Poziția instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 iulie 2024 s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de OCN „Prima Finanțare” SRL și s-a încasat în mod solidar de la „Aratime Logistic” SRL, Aramă Alexei și Cigorescu Sergiu, în beneficiul OCN „Prima Finanțare” SRL a sumei de 119 646,06 lei dintre care (credit: 98 000 lei, dobânda contractuală 10 045,06 lei, comision de administrare: 1 800 lei și penalități de întârzieri: 9 801 lei) și taxa de stat în sumă de 4 139,35 lei, iar, în total suma de 123 785,41 lei.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 iulie 2024, avocatul Cobîșenco Ion în interesele SRL „Aratime Logistic” a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 iulie 2024, cu adoptarea unei noi hotărâri, declararea nulității absolute a clauzei prevăzute la pct. 2.9 din contractul de credit nr. SMA.03.034441.02 din 27.12.2022, admiterea parțială a acțiunii formulată de OCN „Prima Finanțare” SRL, Aramă Alexei și Cigorescu Sergiu privind încasarea datoriei în cuantum de 83 339,24 lei, formată din împrumutul nerestituit și dobânda contractuală, încasarea din contul OCN „Prima Finanțare” SRL în folosul SRL „Aratime Logistic” a taxei de stat în mărime de 3518,44 lei, a taxei de timbru de 200 lei și a cheltuielilor de asistență juridică.

Argumentele părților:

În susținerea apelului, avocatul Cobîșenco Ion în interesele SRL „Aratime Logistic” a indicat că la încheierea contractului de împrumut, organizaţia bancară poate să prevadă încasarea unor comisioane, taxe şi orice alt tip de costuri, pe care trebuie să le suporte consumatorul, în legătură cu încheierea contractului de împrumut. Conform definiţiei, comisionul este o remuneraţie, de obicei, procentuală, primită în schimbul unei afaceri comerciale sau efectuării unui serviciu.

Potrivit pct. 2.3 din contractul de credit nr. SMA.03.034441.02 din 27.12.2022, creditorul va percepe de la debitor următoarele comisioane: Comision de acordare 1,5 % - 1800 lei şi Comision de analiză 2% - 2400 lei.

Potrivit pct. 2.5 din contractul de credit nr. SMA.03.034441.02 din 27.12.2022, creditorul va percepe de la debitor Comisionul de administrare în valoare de 0,01 % per zi din valoarea totală a creditului conform pct. 2.7 din contract.

Conform graficului de rambursare al plăţilor stabilit la pct. 2.7 din contractul de credit nr. SMA.03.034441.02 din 27.12.2022, în perioada 07.03.2023 - 07.07.2024, debitorul a achitat un comision de administrare de 6588 lei.

Astfel, ţinând cont de faptul că contractul de credit nr. SMA.03.034441.02 din 27.12.2022 nu stabileşte care sunt serviciile prestate de creditor în schimbul comisioanelor percepute de la debitor, susţine că capătul de cerere referitoare la încasarea comisioanelor urmează a fi respins şi să fie scăzut din corpul creditului suma de 10.788 lei achitată de debitor pentru comision de acordare 1,5 % - 1.800 lei, comision de analiză 2% - 2.400 lei şi comision de administrare de 0,01 % pe zi din suma totală a creditului - 6.588 lei.

Menționează că potrivit pct. 2.9 din contractul de credit nr. SMA.03.034441.02 din 27.12.2022, pentru orice sumă datorată la rambursarea creditului (principal), plata căreia nu a fost efectuată la scadenţă conform condiţiilor prevăzute de pct. 2.7 din contract, se percepe penalitate pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 1.65 % pe zi, iar, anual 602,25 %. Astfel, susţine că această penalitate este disproporţionată în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligaţiilor contractuale, făcând referire la prevederile art. 328 alin. (1) Cod civil.

Astfel, susţine că instanţa de fond urma să declare din oficiu nulitatea absolută a clauzei stabilite la pct. 2.9 din contractul de credit nr. SMA.03.034441.02 din 27.12.2022, or, instanţa de judecată este obligată să constate nulitatea absolută din oficiu conform art. 328 alin. (1) Cod civil.

Mai menționează că creditorul s-a obligat să ofere cu împrumut suma de 120000 MDL, potrivit ordinului de plată nr. 1853 din 27 decembrie 2022, creditorul a acordat cu împrumut doar suma de 115.800,00 MDL. Respectiv, dacă se aplică o dobândă contractuală anuală de 26 %, dobânda pentru perioada 27.12.2022 - 07.06.2024 constituie 38.956,10 lei.

Susţine că din conţinutul contractului nu este clar care este rata dobânzii contractuale, or, la pct. 2.1 din contract este stabilită o dobândă anuală de 26,00 %, la pct. 2.2 din contract este stabilită o dobândă anuală efectivă de 35,45 % şi la acelaşi punct este stabilită o altă dobândă medie anuală de 15,60 %.

Respectiv, aplicând prevederile art. 1107 Cod civil şi ţinând cont de faptul că conţinutul contractului a fost formulat exclusiv de creditor şi de faptul că clauzele nu au fost negociate individual, susţine că în speţă urmează a fi aplicată rata dobânzii în favoarea debitorului, respectiv 15,60 %.

Astfel, ţinând cont de cuantumul împrumutului şi de dobânda contractuală media anuală de 15,60 %, pentru perioada 27.12.2022 - 07.06.2024, dobânda contractuală constituie suma de 23.502,24 lei.

Mai susține că în perioada 27.12.2022 - 07.06.2024 debitorul a achitat următoarele plăţi: - la 06 martie 2023 suma de 8921 lei; - la 06 aprilie 2023 suma de 4978 lei; - la 05 mai 2023 suma de 4839 lei; - la 06 iunie 2023 suma de 4889 lei; - la 06 iulie 2023 suma de 4753 lei; - la 04 august 2023 suma de 4801 lei; - la 06 septembrie 2023 suma de 4577 lei; - la 09 octombrie 2023 suma de 4416 lei; -

la 07 noiembrie 2023 suma de 4669 lei; - la 07 decembrie 2023 suma de 4540 lei; - la 10 ianuarie 2024 suma de 4580 lei, în total suma achitată este de 55.963 lei.

Astfel, debitorul urmează să restituie creditorului 83.339,24 lei, calculată din 115.800 lei + 23.502,24 lei - 55.963,00 lei = 83.339,24 lei, dintre care, suma de 115.800 lei - suma totală a creditului; suma de 23.502,24 lei - dobânda contractuală în perioada 27.12.2022 - 07.06.2024; iar suma de 55.963 lei - suma achitată de debitor.

Colegiul reține că acțiunea înaintată de OCN „Prima Finanțare" SRL împotriva SRL „Aratime Logistic", Aramă Alexei și Cigorescu Sergiu cu privire la încasarea datoriei contractuale, precum și a cheltuielilor de judecată a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXI[1] Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 276[4] alin.(5) Cod de procedură civilă *"instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276[3] fiind aplicabile corespunzător"*.

Potrivit art. 276[3] alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă *"procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică"*.

Astfel, respectând principiul contradictorialității, instanța de apel a expediat în adresa intimatului cererea de apel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă, până la data examinării apelului, intimatul OCN „Prima Finanțare" SRL nu a depus referință asupra apelului declarat.

Aprecierea instanţei de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *"instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă ”*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe”.*

Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *”fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel”.*

Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că *”circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace”.*

În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă *”instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege”.*

În temeiul art. 240 alin. (1) al Codului de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.*

Prima instanță, fiind investită cu judecare cauzei în fond, prin hotărârea din 30 iulie 2024, a admis cererea de chemare în judecată depusă de OCN „Prima Finanțare” SRL și s-a încasat în mod solidar de la „Aratime Logistic” SRL, Aramă Alexei și Cigorescu Sergiu, în beneficiul OCN „Prima Finanțare” SRL a sumei de 119 646,06 lei dintre care (credit: 98 000 lei, dobânda contractuală 10 045,06 lei, comision de administrare: 1 800 lei și penalități de întârzieri: 9 801 lei) și taxa de stat în sumă de 4 139,35 lei, iar, în total suma de 123 785,41 lei.

Pentru a emite soluţia sus-indicată, instanţa de fond a reţinut că OCN „Prima Finanțare” SRL, a epuizat orice cale de soluționare a litigiului amiabil, astfel, acțiunea este una întemeiată și urmează a fi admisă. Or, potrivit normei generale de la art. 774 alin. (1) din Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face. Iar, potrivit art. 858 alin. (1) și (2) din Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Totodată, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței, la 23 august 2024, avocatul Cobîșenco Ion în interesele SRL „Aratime Logistic” a contestat-o cu apel, invocând argumentele menționate supra.

Astfel, Colegiul civil constată că prima instanţă a determinat corect raportul juridic dedus judecăţii, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate le-a dat o apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar, hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.

Astfel, analizînd circumstanţele faptice ale cauzei şi actele anexate la materialele dosarului, instanţa de apel a reţinut că din materialele cauzei urmează că în temeiul contractului de credit nr. SMA.04.034441.02 din 27 decembrie 2022c între OCN „SMART CREDIT” SRL (devenită ulterior OCN „Prima Finanțare” SRL conform deciziei IP „Agenția Servicii Publice” din 09.10.2023) şi S.R.L „Aratime Logistic” au fost instituite raporturi juridice de credit privind acordarea unui credit în mărime de 120 000 lei, pe o perioada de 58 luni.

În baza acestui contract, S.R.L „Aratime Logistic” a primit de la OCN „Prima Finanțare” SRL un credit în sumă de 120 000 lei destinat pentru procurarea unui microbus (BUSINESS) și și-a asumat obligația de a-l rambursa conform graficului de rambursare din p. 2.7 al contractului de credit, până la data de 07.12.2027 inclusiv, fiindu-i acordat o perioadă de grație de pînă la 71 zile. Astfel, prima rată de achitare a fost data de 07.03.2023.

Potrivit pct. 2.1. al contractului de credit S.R.L „Aratime Logistic” s-a obligat să achite OCN „Prima Finanțare” SRL o dobândă în mărime de 26 % anual fixă. Dobânda Anuală Efectivă (DAE) constituie 35,45%. Creditul a fost transferat pe contul pârâtului la BC MAIB S.A. plătind comisionul unic de acordare de 1,5% în sumă de 1800 lei și comisionul de analiză 2% în sumă de 2400 lei.

Astfel, Potrivit pct. 2.3 din contractul de credit nr. SMA.03.034441.02 din 27.12.2022, creditorul va percepe de la debitor următoarele comisioane: Comision de acordare 1,5 % - 1800 lei şi Comision de analiză 2% - 2400 lei.

Potrivit pct. 2.5 din contractul de credit nr. SMA.03.034441.02 din 27.12.2022, creditorul va percepe de la debitor Comisionul de administrare în

valoare de 0,01 % per zi din valoarea totală a creditului conform pct. 2.7 din contract.

Conform graficului de rambursare al plăţilor stabilit la pct. 2.7 din contractul de credit nr. SMA.03.034441.02 din 27.12.2022, în perioada 07.03.2023 - 07.07.2024, debitorul a achitat un comision de administrare de 6588 lei.

Iar, potrivit pct. 2.9 din contractul de credit nr. SMA.03.034441.02 din 27.12.2022, pentru orice sumă datorată la rambursarea creditului (principal), plata căreia nu a fost efectuată la scadenţă conform condiţiilor prevăzute de pct. 2.7 din contract, se percepe penalitate pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 1.65 % pe zi, iar, anual 602,25 %.

Astfel, potrivit calculului prezentat, în cadrul raportului juridic contractual dintre părți se atestă că SRL „Aratime Logistic” nu-și onorează obligațiile contractuale, admițând 120 zile întârzieri de plată a creditului, motiv din care, prin somația nr. 234 din 11/03/2024, expediată la adresa intimatului S.R.L „Aratime Logistic”, OCN „Prima Finanțare” SRL a solicitat achitarea datoriei restante în termen de 5 zile, somația fiind recepționată la 13 martie 2024, ceea ce se confirmă prin copia avizului de recepție, (f.d. 22).

Nefiind onorate obligațiile de plată, prin somația nr. 270 din 02/04/2024 și somația nr. 314 din 29/04.2024, expediată la adresa intimaților S.R.L „Aratime Logistic” și Arama Alexei, OCN „Prima Finanțare” SRL a solicitat repetat achitarea datoriei restante în termen de 5 zile, somațiile fiind aduse la cunoștința părților la data de 15 aprilie 2024 și respectiv la data de 29 aprilie 2024, ceea ce se confirmă prin semnătura ultimilor de la f.d. 23-24.

La fel, prin somația nr. 267 din 01/04/2024, expediată repetat la adresa intimatului Ciugorescu Sergiu, OCN „Prima Finanțare” SRL a solicitat achitarea datoriei restante în termen de 5 zile, somația fiind adusă la cunoștința ultimului la data de 02 aprilie 2024, ceea ce se confirmă prin semnătura aplicată pe aceasta, (f.d. 27).

Conform punctului 5.1 „C” din contract, în cazul în care beneficiarul nu respectă graficul de rambursare a creditului și dobînzii din punctul 2.7 al contractului, organizația are dreptul de a opri sau suspenda acordarea creditului și sau rambursarea imediată a creditului de la beneficiar, garanții acestuia sau succesorii lor.

În temeiul calculului datoriei la împrumut, la situația din 05 iunie 2024, fiind reținute plățile achitate efectiv de S.R.L „Aratime Logistic” în contul stingerii datoriei în sumă de 120 000 lei, suma datoriei acumulate de către acesta constituie 98 000 lei restanța la credit, 10 045,06 lei dobînda contractuală, 1 800 lei comision de administrare și o penalitate în sumă de 9 801 lei.

Potrivit art. 9 alin. (2) lit. a) Cod civil, *drepturile și obligațiile civile apar din contracte și din alte acte juridice.*

Articolul 10 alin. (1) Cod civil, expres menționează că *persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu lege, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri.*

Conform prevederilor art. 774 alin. (1) Cod civil, *în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute.*

Art. 776 Cod civil, stipulează că *obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii. Prin prisma prevederilor art. 858 alin. (1) Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații.*

În concordanță cu art. 1247 alin. (1) Cod civil, *împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul și până la expirarea termenului.*

În conformitate cu art. 1763 Cod civil, *prin contractul de credit, o bancă sau o organizație de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiția rambursării ei, a plății dobînzii și a altor plăți aferente, sau își asumă orice alt angajament de a achiziționa o creanță sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanții. Contractul de credit se încheie în scris. Față de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esența contractului de credit nu reiese contrariul. Dispozițiile prezentei secțiuni se aplică împrumuturilor acordate de către bănci sau organizații de creditare nebancară, precum și alte organizații care acordă credite în baza legii.*

Conform prevederilor art. 1767 alin. (1) din Codul civil, *părțile pot conveni asupra constituirii unor garanții reale (inclusiv gaj), personale (inclusiv fidejusiune) sau a unor alte garanții uzuale în practica bancară.*

Potrivit art. 1628 alin. (2) din Codul civil, *fidejusiunea este obligația garantului (fidejusorul) asumată în folosul unui creditor cu scopul de a garanta obligația pe care debitorul o datorează creditorului (obligația garantată) și care apare și devine scadentă doar dacă apare și devine scadentă obligația garantată.*

Art. 1633 alin. (1) din Codul civil, stabilește că *garanția personală poate fi asumată de către garant prin contract încheiat cu creditorul (contract de fidejusiune sau, după caz, contract de garanție personală autonomă).*

În acord cu prevederile de la art. 328 alin.(1) și alin.(2) Cod civil, *nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acțiune, cît și pe cale de excepție, de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de*

judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanţilor la proces. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părţile actului lovit de nulitate sau succesorii acestora.

Iar, conform dispoziției de la art. 334 alin.(1) Cod civil, *actul juridic sau clauza care contravin vădit ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule*.

Potrivit art. 1069 alin.(1) Cod civil, *clauza propusă de una dintre părţi nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influenţeze conţinutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu*. Totodată, alin.(3) a normei date stabilește că *" dacă o clauză a fost propusă ca parte a unor clauze standart, se prezumă că ea nu a fost negociată.*

Conform art. 1071 alin. (1) Cod civil, *persoana care prezintă clauze care nu au fost negociate individual este obligată să se asigure că ele sînt elaborate şi comunicate într-un limbaj clar şi inteligibil, precum şi să fie lizibile. Această cerinţă este aplicabilă textului în întregime, inclusiv notelor de subsol, trimiterilor la alte texte sau specificaţiilor de orice natură.*

Art. 1073 Cod civil stabilește că *într-un contract dintre profesionişti, clauza propusă de către o parte care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este prevăzută la art.1077 şi deviază considerabil, contrar bunei-credinţe, de la bunele practici comerciale.*

Iar, în temeiul prevederilor de la art. 1077 alin. (1)-(3) Cod civil, *sînt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual şi au ca obiect sau efect:*

1) excluderea sau limitarea răspunderii prevăzute de lege a profesionistului în cazul decesului consumatorului sau al vătămării lui corporale ca urmare a acţiunii sau a inacţiunii profesionistului ori a persoanelor care acţionează în numele acestuia;

2) excluderea sau limitarea drepturilor prevăzute de lege ale consumatorului faţă de profesionist sau faţă de o altă parte, în cazul neîndeplinirii totale sau parţiale ori al îndeplinirii necorespunzătoare a oricăreia dintre obligaţiile contractuale ale profesionistului, inclusiv prin:

a) obligarea consumatorului să îşi îndeplinească toate obligaţiile, chiar în cazul în care profesionistul nu îşi respectă obligaţiile corelative;

b) excluderea sau limitarea dreptului consumatorului de a intenta acţiune în instanţă de judecată;

c) obligarea consumatorului să demonstreze un anumit fapt dacă, conform legii, această sarcină îi revine profesionistului;

d) excluderea sau limitarea dreptului consumatorului de a compensa o datorie faţă de profesionist cu o creanţă pe care consumatorul o poate avea faţă de acesta;

3) obligarea consumatorului de a respecta clauze cu care acesta nu a avut posibilitatea reală să se familiarizeze înainte de încheierea contractului;

4) faptul că contractul generează obligaţii în sarcina consumatorului, dar:

a) nu generează obligaţii în sarcina profesionistului; sau

b) obligaţiile profesionistului sînt supuse unei condiţii a cărei îndeplinire depinde doar de voinţa acestuia din urmă;

5) acordarea permisiunii profesionistului de a reţine sumele plătite de consumator, în cazul în care acesta din urmă decide să nu încheie contractul sau să nu îl execute, fără a se prevedea dreptul consumatorului de a primi o compensaţie în sumă cel puţin echivalentă de la profesionist, dacă acesta este partea care recurge la rezoluţiune;

6) solicitarea de la consumatorul care nu şi-a executat obligaţia fără justificare a unei penalităţi disproporţionate în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligaţiilor contractuale;

7) acordarea dreptului profesionistului la rezoluţiune la discreţia sa, în timp ce consumatorului nu i se acordă aceeaşi posibilitate, sau acordarea permisiunii profesionistului de a reţine sumele plătite pentru bunurile, lucrările sau servicii care nu au fost încă furnizate de către acesta, în cazul în care profesionistul este cel care recurge la rezoluţiune;

8) acordarea posibilităţii profesionistului de a recurge la rezoluţiunea contractului cu durată nedeterminată fără un preaviz în termen rezonabil în formă scrisă, cu excepţia cazurilor în care există motive întemeiate de a face acest lucru;

9) prelungirea de plin drept a unui contract cu durată determinată, în cazul în care consumatorul nu şi-a exprimat intenţia de a-l prelungi sau nu, atunci cînd termenul stabilit pentru ca consumatorul să îşi exprime intenţia de a prelungi contractul este excesiv de devreme;

10) acordarea dreptului profesionistului de a modifica unilateral clauzele fără a avea un motiv întemeiat care să fie precizat în contract;

11) acordarea dreptului profesionistului de a modifica unilateral, fără a avea un motiv întemeiat care să fie precizat în contract sau prin referinţă la dispoziţiile actelor normative în domeniu, orice caracteristici ale bunului, lucrării sau ale serviciului care urmează să fie furnizat sau oricare alte condiţii ale furnizării;

12) prevederea ca preţul bunurilor să fie stabilit în momentul livrării sau acordarea de posibilităţi profesionistului să mărească preţul acestora fără să îi acorde consumatorului dreptul corespunzător la rezoluţiune, în cazul în care preţul final este nejustificat de mărit sau disproporţionat în raport cu preţul convenit la încheierea contractului, ţinîndu-se cont de circumstanţele obiective care au determinat profesionistul să modifice preţul;

13) acordarea dreptului profesionistului de a stabili dacă bunurile, lucrările sau serviciile furnizate sînt conforme cu contractul sau acordarea acestuia a dreptului exclusiv de a interpreta orice clauză din contract;

14) limitarea obligaţiei profesionistului de a respecta angajamentele asumate de către intermediarii ori de către reprezentanţii acestuia sau asumarea angajamentelor de către acesta, cu condiţia respectării unei anumite formalităţi neprevăzute în mod expres de lege;

15) acordarea posibilităţii profesionistului de a-şi transfera drepturile şi obligaţiile în temeiul contractului, fără acordul consumatorului, cu excepţia cazului în care acestea sînt transferate unei entităţi controlate de profesionist sau ca urmare a unei fuziuni ori a unei alte reorganizări, iar un astfel de transfer nu este de natură să afecteze în mod negativ dreptul consumatorului;

16) obligarea consumatorului de a soluţiona orice litigiu exclusiv prin arbitraj, care nu este cerut de lege, sau restricţionarea în mod nejustificat a dovezilor aflate la dispoziţia consumatorului.

Dispoziţiile alin.(1) pct.8), 10) şi 12) se aplică după cum urmează:

1) pct.8) nu aduce atingere clauzelor prin care furnizorul de servicii financiare îşi rezervă dreptul de a recurge la rezoluţiunea unui contract cu termen nedeterminat, fără preaviz, în cazul în care există un motiv justificat, cu condiţia ca furnizorul să aibă obligaţia de a informa de îndată cealaltă parte contractantă sau celelalte părţi contractante în această privinţă;

2) pct.10) nu aduce atingere clauzelor în al căror temei:

a) furnizorul de servicii financiare îşi rezervă dreptul de a modifica rata dobînzii plătibile de către consumator ori datorate acestuia din urmă sau valoarea unor alte taxe pentru servicii financiare, fără preaviz, în cazul în care există un motiv întemeiat, cu condiţia ca furnizorul să aibă obligaţia de a informa de îndată cealaltă parte contractantă sau celelalte părţi contractante în această privinţă şi ca acestea din urmă să aibă libertatea de a recurge, imediat în acest temei, la rezoluţiunea sau, după caz, la restituirea anticipată a sumelor datorate furnizorului, fără vreun cost suplimentar pentru consumator. Prezenta dispoziţie nu afectează dispoziţiile legale mai stringente în raport cu contractele de credit încheiate cu consumatorii;

b) profesionistul îşi rezervă dreptul de a modifica unilateral clauzele unui contract cu durată nedeterminată cu condiţia ca acesta să aibă obligaţia de a-l informa pe consumator cu un preaviz în termen rezonabil şi consumatorul să aibă libertatea de a recurge la rezoluţiune;

3) pct.8), 10) şi 12) nu se aplică:

a) operaţiunilor cu valori mobiliare, instrumente financiare şi alte bunuri, lucrări sau servicii în cazul în care preţul este legat de fluctuaţiile cotaţiei bursiere

sau ale indicelui bursier ori ale unei rate de pe piaţa financiară pe care profesionistul nu le poate controla;

b) contractelor de cumpărare sau vînzare a valutei străine, a cecurilor de călătorie sau a ordinelor de plată internaţionale emise în valută străină;

4) pct.12) nu aduce atingere clauzelor de indexare a preţurilor în cazul în care aceste clauze sînt conforme cu legea, cu condiţia ca metoda în conformitate cu care variază preţurile să fie descrisă în mod explicit.

Astfel, ținând cont de circumstanțele cauzei care guvernează spața raportate la normele sus enunțate, Colegiul consideră că instanța de fond întemeiat a admis cererea de chemare în judecată înaintată de OCN „Prima Finanțare" SRL și a încasat de la SRL „Aratime Logistic", Aramă Alexei și Cigorescu Sergiu suma de 119646,06 lei din care, costul creditului în mărime de 98000 lei, dobânda contractuală în mărime de 10045,06 lei, comision de administrare, în mărime de 1800 lei și penalitatea de întârziere în mărime de 9801 lei.

În continuare, Colegiul judiciar apreciază ca fiind neîntemeiate argumentele apelantei SRL „Aratime Logistic" cu privire la obligativitatea declarării din oficiu a nulității absolute a clauzelor stabilite în contractul de credit nr. SMA.03.034441.02 din 27.12.2022 referitoare la comisionul de acordare, a comisionului de analiză, a comisionului de administrare, precum și a penalității de întârziere.

În susținerea acestei soluții judecătorești, instanța de apel remarcă că potrivit art. 993 alin. (1) din Codul civil, *părțile contractante sunt libere să stabilească conținutul contractului, în limitele legii, ale ordinii publice și ale bunelor moravuri.*

Acest principiu fundamental al dreptului civil reflectă autonomia de voință a părților și permite acestora să își reglementeze raporturile juridice în mod particularizat, adaptat intereselor lor.

Astfel, contractul încheiat între OCN „Prima Finanțare" SRL și SRL „Aratime Logistic" este expresia libertății contractuale, principiu fundamental consacrat de Codul civil, exercitat între două entități profesioniste. În virtutea autonomiei de voință, părțile au negociat și au convenit în mod expres asupra includerii clauzelor cu privire la comisionul de acordare, comisionului de analiză, comisionului de administrare și penalității de întârziere.

Pornind de la principiul libertății contractuale consfințit la art. 993 din Codul civil, instanța de apel reține că părțile au dreptul să negocieze și să insereze în contract toate clauzele pe care le consideră necesare pentru reglarea raportului lor juridic atât timp cât aceste clauze nu contravin dispozițiilor legale imperative și nu aduc atingere intereselor protejate de lege.

Astfel, pentru invocarea caracterului abuziv al clauzei cuprinse într-un contract dintre profesioniști, este necesară respectarea condițiilor stabilite la art.

1073 din Codul civil: a) clauza să nu fi fost negociată individual; b) clauza să fie inclusă în lista din art. 1077 și c) clauza să devieze considerabil, contrar bunei-credințe, de la bunele practici comerciale. În speță, SRL „Aratime Logistic” nu a demonstrat întrunirea condițiilor în raport cu clauzele contractuale de la pct. 2.3, 2.5 și 2.9 din contractul de credit din 27.12.2022.

Mai mult decât atât, reieșind din cuantumurile comisionului de acordare de 1800 lei (achitat), comisionului de analiză de 2400 lei (achitat), comisionului de administrare de 6588 lei (achitat) și 1800 lei (solicitat spre a fi încasat), precum și a penalității de întârziere de 9801 lei, raportate la suma datoriei la corpul creditului de 98000 lei, primele nu se prezintă a fi disproporționate, respectiv nu încalcă principul bunei-credințe, precum și bunele practici comerciale.

În continuare, apelanta SRL „Aratime Logistic” nu a prezentat argumente admisibile și pertinente, care ar atesta încălcarea de către intimata OCN „Prima Finanțare” SRL, a clauzei contractuale cu privire la dobânda contractuală, aceasta fiind stipulată expres la pct. 2.1 din contract, în mărime de 26 % anual fixă

Cu referire la încasarea cheltuielilor de judecată, taxa de stat în mărime de 4139,35 lei achitată de OCN „Prima Finanțare” SRL la depunere acțiuni, ceea ce se confirmă prin ordinul de plată nr. 38 din 05 inie 2024, Colegiul consideră că prima instanță întemeiat a admis solicitarea reclamantului și în această parte, or, în acord cu prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

În această ordine de idei, Colegiul conchide că la caz, soluția instanței de fond este întemeiată, iar, aserțiunile apelantului expuse prin cererea de apel nu sunt de natură să răstoarne soluția criticată.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge cererea de apel declarată de către avocatul Cobîșenco Ion în interesele SRL „Aratime Logistic” cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 iulie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de OCN „Prima Finanțare” SRL către SRL „Aratime Logistic”, Aramă Alexei și Cigorescu Sergiu cu privire la încasarea datoriei contractuale, precum și a cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art.art. 389, 390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Cobîșenco Ion în interesele SRL „Aratime Logistic”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 iulie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de OCN „Prima Finanțare” SRL către SRL „Aratime Logistic”, Aramă Alexei și Cigorescu Sergiu cu privire la încasarea datoriei contractuale, precum și a cheltuielilor de judecată.

Decizia nu se supune recursului, este definitivă și irevocabilă de la emitere.

Preşedintele completului,
Judecătorul Ruxanda Pulbere

Judecătorii: Roman Pascari

Constantin Roșca